اقتضایی بودن، رویکرد برنامه‌ریزی موفق شهر

شهر را با مردم و برای مردم برنامه‌ریزی کنید

سپهرغرب، گروه شهر – طاهره ترابی‌مهوش: در گفت‌وگو با معاون بازآفرینی شهری ایران مشخص شد؛ اقتضایی بودن؛ رویکرد برنامه‌ریزی موفق شهر است.

امروزه شهرها به‌صورت مجموعه‌ای واحد هستند که مانند انسان خصایص و ویژگی‌های زندگی را دارند، در این بین برنامه‌ریزی شهری به مطالعه و طراحی شهرها و مناطق شهری با هدف توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی شهروندان می‌پردازد.

در بیشتر موارد در برنامه‌ریزی شهری مواردی همچون انتخاب موقعیت مناسب اجرای پروژه‌ها، طراحی ساختارهای شهری، تعیین توزیع فضاهای سبز و تأسیسات شهری، پیش‌بینی نیازهای شهری و اجتناب از ایجاد مشکلات زیست‌محیطی و اجتماعی مدنظر قرار می‌گیرد.

جالب‌تر اینکه برنامه‌ریزی شهری شامل مراحلی مانند جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات شهری، شناسایی مشکلات و پیش‌بینی نیازهای شهری، طراحی و ارزیابی سناریوهای مختلف، تعیین اولویت‌ها و مراحل اجرای برنامه‌ریزی و نظارت بر پیشرفت برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره تغییرات لازم است.

بنابراین برنامه‌ریزی شهری تأثیر بسیاری بر روی شهر و شهروندان دارد و می‌تواند به بهبود کیفیت زیست شهری از جنبه‌های مختلف و نیز افزایش سطح سرمایه اجتماعی منطقه منجر شود. به همین دلیل برنامه‌ریزی شهری به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین عوامل توسعه پایدار در بیشتر شهرها شناخته می‌شود.

با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا در خصوص استانداردهای یک برنامه‌ریزی کارآمد با دانش‌آموخته دکتری شهرسازی و در عین حال مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهر ایران گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

محمد آئینی با بیان اینکه خداوند توانمندی‌هایی را در اختیار بشر قرار داده و بخشی از صفات جلاله خود را در وجود انسان نهادینه کرده که شاید مهم‌ترین آن‌ها همان رسول باطنی، یعنی عقل باشد گفت: خداوند به انسان عقل داده تا در مسائلی که با آن‌ها مواجه می‌شود، بیندیشد. به طوری که در قرآن آمده است «اگر می‌شنیدیم و سپس در آن تعقل و تفکر می‌کردیم، از اهل دوزخ نبودیم».

دکتر محمد آئینی با تأکید بر اینکه این اصل در همه امور زندگی جریان دارد؛ یعنی خداوند از ما می‌خواهد که درست ببینیم، درست بشنویم و درست بیندیشیم، تشریح کرد: این قاعده در تمام ابعاد زندگی انسانی صادق است، اما در حوزه مدیریت شهری به‌دلیل پیچیدگی‌های خاص آن، اهمیت دوچندان پیدا می‌کند.

وی با ابراز اینکه اگر شهر را یک موجود زنده در نظر بگیریم، تمام اجزای آن نیز زنده و در حال تغییر و تکامل‌اند؛ بنابراین هر موجود زنده‌ای که خداوند خلق کرده، در مسیر تعالی و رشد قرار دارد، پس وضعیت امروز شهر نباید همانند دیروز باشد، تشریح کرد: چون شهر همواره در حال تغییر است، برنامه‌ریزی برای آن نیز نیازمند تفکر، آینده‌نگری و پیش‌بینی است.

وی با بیان اینکه اگر نتوانیم آینده شهر را به‌درستی پیش‌بینی کنیم، در حال حاضر هم نمی‌توانیم برای آن برنامه‌ریزی صحیحی داشته باشیم در نتیجه، با مشکلات متعددی روبه‌رو خواهیم شد، عنوان کرد: از این‌رو، تفکر، برنامه‌ریزی و مدیریت شهری، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

وی با اشاره به سیر تاریخی مدیریت شهری، اظهار کرد: اگر به روند شکل‌گیری شهرها در طول تاریخ نگاه کنیم، می‌بینیم که در ابتدا، شهرهای اروپایی و ایرانی به‌دلیل تفاوت‌های اقتصادی، ساختاری متفاوتی داشته‌اند، اما در نهایت، همه آن‌ها با چالش‌هایی مشابه مواجه شدند.

معاون بازآفرینی شهری کشور با بیان اینکه در کشورهای توسعه‌یافته، زمانی که شهرها بدون مدیریت مناسب رشد کردند، به زباله‌دانی‌هایی تبدیل شدند که دیگر برای زندگی مناسب نبودند گفت: به همین دلیل، مردم به ناچار برای سامان‌دهی شهر، انجمن‌هایی تشکیل داده و مدیرانی را تعیین کردند که شهر را اداره کنند.

آئینی با اشاره به اینکه وقتی شهرها بزرگ‌تر شدند، مدیریت آن‌ها نیز پیچیده‌تر شد و برنامه‌ریزی شهری به‌تنهایی کافی نبود، اذعان کرد: در ابتدا، تنها به مطالعه وضعیت موجود و پیش‌بینی آینده شهر پرداخته و اجرای این برنامه‌ها به مدیران تکنوکرات سپرده شد، اما این روش موفق نبود، زیرا برنامه‌ریزی بدون اجرای صحیح، نمی‌توانست تغییرات لازم را ایجاد کند.

وی با بیان اینکه مشکل این بود که برنامه‌ریزی تنها کفایت نمی‌کرد و عنصر دیگری به نام مدیریت اجرایی نیز باید در نظر گرفته می‌شد اما این هم به‌تنهایی کافی نبود ابراز کرد: در نهایت، راهکار اساسی این شد که مردم را نیز در فرآیند برنامه‌ریزی و اجرا مشارکت دهیم و برنامه‌ریزی نه‌تنها برای مردم، بلکه با مشارکت خود مردم انجام شود. در این صورت، اجرای برنامه‌ها نیز موفق‌تر خواهد بود و مسائل پیچیده شهری بهتر مدیریت خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه شهر یک اَبَرموجود زنده است که هم خود و هم سلول‌هایش دائماً در حال تغییر هستند عنوان کرد: تنها راه داشتن یک شهر مطلوب با کیفیت زندگی مناسب برای شهروندان، این است که برنامه‌ریزی و مطالعه مداوم صورت گیرد، مردم در این فرآیند مشارکت داشته باشند و اجرای برنامه‌ها به‌درستی مدیریت شود.

این شهرساز افزود: در این مسیر، نقش مدیریت شهری (شهرداری و دولت) این است که به‌عنوان تسهیل‌گر و حامی عمل کند، نه اینکه خود به مانعی بر سر راه پیشرفت شهروندان تبدیل شود.

آئینی در پاسخ به این پرسش که چرا برخی پروژه‌های شهری با وجود تأمین بودجه، به نتیجه نمی‌رسند؟ گفت: عواملی مانند ضعف در برنامه‌ریزی، اجرای نادرست، نبود داده‌های دقیق، و تغییرات مدیریتی می‌توانند به شکست برنامه‌های شهری منجر شوند.

وی با تأکید بر اینکه نمونه‌های متعددی از پروژه‌های ناموفق در شهرهای مختلف وجود دارند؛ از ساختمان‌های نیمه‌کاره گرفته تا پروژه‌هایی که با تغییر مدیریت، متوقف شده‌اند ابراز کرد: به‌عنوان مثال، جمع‌آوری زباله در تهران و دیگر شهرهای کشور، بارها با مدل‌های مختلف اجرا شده اما همچنان در بسیاری از نقاط به چالش کشیده شده است.

وی با اشاره به اینکه یکی از دلایل شکست برنامه‌ها این است که برخی مدیران، بدون شناخت کافی از واقعیت‌های میدان، در پشت درهای بسته جلسات تصمیم‌گیری می‌کنند عنوان کرد: مسئله بعدی این است که برخی پروژه‌ها نیز صرفاً بر اساس تصورات و تخیلات برنامه‌ریزان تدوین می‌شوند، نه بر اساس نیازهای واقعی مردم.

این شهرساز خاطرنشان کرد: عامل دیگر، تغییرات مدیریتی مداوم است؛ متأسفانه عمر مدیریت‌ها در حوزه شهری بسیار کوتاه است و هر مدیر جدید، حداقل ۳۰ تا ۴۰ درصد از پروژه‌های قبلی را کنار گذاشته و به اولویت‌های خود می‌پردازد، این امر باعث می‌شود بسیاری از پروژه‌های شهری به سرانجام نرسند، در حالی که استمرار مدیریت شهری می‌تواند نقش مؤثری در کاهش پروژه‌های نیمه‌تمام و افزایش کارآمدی برنامه‌ها داشته باشد.

آئینی در واکنش به این پرسش که نبود برنامه‌ریزی شهری چه پیامدهایی دارد؟ عنوان کرد: قطعاً شهرهایی که برنامه‌ریزی مناسب نداشته‌اند، دچار معضلات متعددی مانند افزایش ناهنجاری‌های اجتماعی، ازدحام ترافیکی، توسعه بی‌رویه و آلودگی‌های زیست‌محیطی شده‌اند.

وی اظهار کرد: نبود یک برنامه‌ریزی دقیق و علمی می‌تواند یک شهر را از مسیر توسعه پایدار خارج کند و چالش‌های متعددی را برای شهروندان و مدیران شهری به همراه داشته باشد.

معاون بازآفرینی شهری ایران در پاسخ به اینکه چگونه می‌توان انواع مختلف برنامه‌ریزی شهری را در کنار هم مدیریت کرد تا مکمل یکدیگر باشند؟ گفت: در هر دوره‌ای، یکی از مدل‌های برنامه‌ریزی به‌عنوان پارادایم (الگوواره) غالب مطرح شده اما امروزه هیچ‌کدام از آن‌ها به‌تنهایی کافی نیستند.

آئینی با اشاره به اینکه برنامه‌ریزی جامعی که در گذشته رایج بود، دیگر کارایی ندارد، زیرا نمی‌توان برای ۲۰ سال آینده از اکنون نسخه‌ای قطعی نوشت تشریح کرد: به همین دلیل، امروزه برنامه‌ریزی باید اقتضایی، محلی و میدانی باشد تا بتواند همزمان با مشارکت مردم، به حل مسائل بپردازد.

وی با بیان اینکه برنامه‌ریزی‌های مشارکتی و راهبردی نیز امتحان خود را پس نداده‌اند و نتوانسته‌اند تمام مشکلات شهری را حل کنند، اظهار کرد: بهترین شیوه، برنامه‌ریزی اقتضایی است که متناسب با شرایط محل و با در نظر گرفتن چارچوب‌هایی مشخص انجام شود.

این شهرساز با بیان اینکه این چارچوب‌ها باید از مواردی مانند حفظ محیط زیست، ایمنی و سلامت عمومی و آسایش شهروندان محافظت کنند، تصریح کرد: برنامه‌ریزی شهری باید بر اساس نیازهای واقعی و اقتضائات خاص هر منطقه تدوین شود.

آئینی در پاسخ به این پرسش که مهم‌ترین عامل موفقیت یک برنامه‌ریزی شهری اثربخش چیست؟ چگونه می‌توان عواملی مانند مشارکت شهروندان، هماهنگی بین نهادها و استفاده از فناوری‌های نوین را در آن به‌کار گرفت؟ اظهار کرد: به‌نظر می‌رسد مهم‌ترین عامل موفقیت، استفاده از برنامه‌ریزان خبره‌ای است که شناخت دقیقی از مردم و نیازهای آن‌ها دارند، این برنامه‌ریزان باید توانایی شنیدن مشکلات از زبان خود مردم را داشته باشند، آن‌ها را تحلیل کنند و سپس راهکارهای عملی ارائه دهند.

وی با تأکید بر اینکه برنامه‌ریزی شهری موفق، آن است که از ابتدا با مشارکت مردم تدوین شود زیرا اگر مردم در این فرآیند نقش داشته باشند، در اجرا نیز همراه خواهند شد؛ بنابراین، شهر باید «با و برای مردم» مدیریت شود افزود: شهر همواره در حال تغییر است و برای مدیریت این تغییرات، نیازمند برنامه‌ریزی مستمر و پیش‌بینی‌های دقیق هستیم که باید در سه سطح کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت انجام شود.

وی با اشاره به اینکه برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت شامل اقداماتی است که برای حل مشکلات فوری و رفع نیازهای روزمره شهر ضروری‌اند افزود: برنامه میان‌مدت نیز اقدامات پیشگیرانه‌ای است که مانع از بروز مشکلات جدید در آینده می‌شود.

این شهرساز با اشاره به اینکه برنامه‌های بلندمدت، طرح‌های کلیدی و زیربنایی که جهت‌گیری توسعه شهر را در مسیر صحیح قرار می‌دهند را شامل می‌شود، گفت: به دلیل اینکه تغییر؛ ماهیت اصلی شهر است، برنامه‌ریزی شهری نباید ثابت و غیرقابل انعطاف باشد؛ بلکه باید همواره به‌روز و متناسب با شرایط جدید تنظیم شود شهرهایی که چنین برنامه‌ریزی اقتضایی، منعطف و واقع‌بینانه‌ای دارند، موفق‌تر عمل می‌کنند.

مع‌الوصف با توجه به آنچه گفته شد؛ برنامه‌ریزی شهری فرآیندی است که به تعابیر مختلف به توسعه و مدیریت شهرها به‌منظور ایجاد زندگی شهری بهتر، می‌پردازد؛ طبق اسناد بالادستی این برنامه‌ها شامل مسائل مختلفی مانند توسعه عمرانی، حمل‌ونقل، محیط زیست، مسکن، امور اقتصادی و اجتماعی و مسائل زیست‌محیطی و غیره می‌شوند. هدف این برنامه‌ها ایجاد یک شهر باکیفیت زندگی بالا کاهش مشکلات موجود و ارتقای پایداری شهرهاست؛ اما مسئله این است که در کشورها مدیریت کوتاه‌مدت و سیاسی مدیران مرتبط، این فرصت را از شهر و شهروندان گرفته است؛ بنابراین در بیشتر شهرها هر مدیر با تغییر رویکرد سیاسی و روی کار آمدن یک گروه مدیران جدید، ساز قبلی را شکسته و ساز خود را می‌زند، پس نمی‌توان در چنین فضای مدیریتی، انتظار برنامه‌ریزی اقتضایی مرتبط با نیاز مردم و شهروندان یک شهر را داشت.

بازاریابی دیجیتال در دستور کار اداره فرش همدان

فرش همدان دارای ۴۰ ویژند

سپهرغرب، گروه اقتصادی – طاهره ترابی‌مهوش: رئیس اداره فرش همدان از آموزش تولیدکنندگان و فعالان هنر- صنعت فرش در همدان در حوزه بازاریابی دیجیتال خبر داد و گفت: این امر در افزایش صادرات مؤثر واقع شده است.

نبود صادرات و فعالیت نمایندگی دیگر استان‌ها در عرصه تابلوفرش طی یکی دودهه گذشته، وضعیت هنر- صنعت فرش دستباف همدان را متأثر کرده چنانکه هر یک از این گره‌ها بر تار و پود فرش استان خودنمایی می‌کند.

این در حالی است که فرش‌های بافت زاگرس‌نشینان به‌ویژه مردمان استان‌های غربی همواره از دیرباز شهره بوده و اهالی این دیار به‌واسطه کسب برترین‌ها در هنر فرش‌بافی، همواره از جایگاه نخست خود در این هنر صیانت کرده‌اند.

در بین استان‌ها و مناطق مختلف کشور، استان همدان به‌عنوان یکی از مراکز اصلی تجارت فرش در منطقه غرب ایران از گذشته تاکنون، کانون توجه متقاضیان فرش دستباف بوده، اما طی این سال‌ها متأسفانه شاهد افول در عرصه این هنر- صنعت بوده‌ایم به‌طوری‌که دیگر نه از رونق راسته خامه‌فروشان در همدان خبری هست و نه کسی از احوال استادکاران نامی این رشته هنری می‌پرسد.

این در حالی است که طی یک دهه گذشته همواره تأکید مقام معظم رهبری در عرصه تولید تکیه بر داشته‌های داخلی بوده؛ البته از حق که نگذریم طی یکی دو سال اخیر با تغییر در مدیریت اداره فرش همدان، شاهد پویایی بیشتری در این هنر- صنعت هستیم، از طرفی در ابتدای سال مدیرکل صنعت و معدن و تجارت استان همدان نیز بر تلاش توسعه صادرات این محصول تأکید کرد.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا با مهدی خورشیدی؛ رئیس اداره فرش استان همدان و نیز حمید عدالتی مرفه؛ رئیس اتحادیه فرش همدان درخصوص آخرین وضعیت این هنر- صنعت گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

رئیس اداره فرش استان همدان با بیان اینکه در راستای تقویت این هنر- صنعت در همدان از طریق سازمان مدیریت استان اقداماتی انجام داده و موفق شدیم مجدداً حمایت‌هایی را دریافت کنیم گفت: علاوه بر این، بودجه‌های مناسبی نیز از تهران و مرکز ملی فرش ایران تخصیص یافته است.

مهدی خورشیدی با ابراز اینکه تاکنون طی سه فقره اختصاص بودجه بالغ بر ۶۰۰ میلیون تومان برای تقویت دوره‌های آموزشی اعتبار استانی جذب کرده‌ایم عنوان کرد: یکی از این دوره‌ها که شامل دوره‌های رفوگری و مرمت می‌شود و همچنین، دو دوره دیگر، ازجمله دوره بازاریابی، نیز برگزار شد؛ در فروردین ماه نیز چند دوره آموزشی دیگر نیز در برنامه داریم.

وی ادامه داد: علاوه بر این دوره‌های آموزشی، ما برنامه‌های مختلفی برای جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و سایر رویدادهای مرتبط داریم.

وی با بیان اینکه سازمان مدیریت حدود سه میلیارد تومان بودجه تخصیص داده که از ابتدای سال جاری در حوزه صنعت فرش استان هزینه خواهد شد تشریح کرد: در حال حاضر، بین ۶۰ تا ۷۰ هزار نفر در استان کارت قالی‌بافی دارند، اما به‌دلیل رکود بازار، تحریم‌ها و محدودیت‌های صادراتی، تعداد فعالان واقعی این حوزه کاهش یافته و به حدود ۲۰ تا ۳۰ هزار نفر رسیده است.

رئیس اداره فرش استان همدان با بیان اینکه با وجود تحریم‌ها، خوشبختانه هنوز صادرات فرش از استان ادامه دارد و از شهرهایی مانند بهار، همدان، ملایر و حتی نهاوند صادرات انجام می‌شود اذعان کرد: البته به‌دلیل تحریم‌ها، امکان صادرات عمده و به‌صورت پالت وجود ندارد، زیرا محموله‌ها به‌سرعت توقیف می‌شوند.

خورشیدی با تأکید بر اینکه در حال حاضر متأسفانه به‌دلیل مشکلات قانونی، بسیاری از صادرات به‌صورت غیررسمی (قاچاق) انجام می‌شود عنوان کرد: این فرش‌ها بیشتر از طریق روش‌هایی مانند چمدانی و خارج از مسیر گمرک صادر می‌شوند. با این حال، بر اساس اطلاعات مرکز ملی فرش، همدان همچنان یکی از استان‌های برتر در زمینه صادرات فرش است و جزو رتبه‌های نخست تا سوم در سطح کشور قرار دارد.

وی با ابراز اینکه، بسیاری از صادرات فرش همدان از طریق گمرکات سایر استان‌ها مانند تهران و مرزهای کشور انجام می‌شود، اظهار کرد: در زمینه ارتقای کیفیت، چند شرکت خصوصی فعالیت‌هایی را برای شناسنامه‌دار کردن فرش انجام می‌دهند اما برای فرش‌های همدان که معمولاً در اندازه‌های کوچک و تجاری بافته می‌شوند، دریافت شناسنامه چندان مقرون‌به‌صرفه نیست زیرا هزینه آن برای هر فرش بین سه تا پنج میلیون تومان است که برای تولیدکنندگان ما به‌صرفه نیست بااین‌حال، در صورت تمایل افراد، امکان دریافت شناسنامه برای فرش‌هایشان وجود دارد.

وی با اشاره به احیای نقشه‌های سنتی فرش همدان ابراز کرد: در این زمینه، انجمن طراحان فرش استان با همکاری اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها فعالیت می‌کند چراکه خوشبختانه، ما ۱۲ تشکل خصوصی داریم، ازجمله انجمن صادرکنندگان فرش، انجمن طراحان، ۹ اتحادیه و تعاونی فرش روستایی و دو اتحادیه استانی؛ بنابراین انجمن طراحان با حمایت این تشکل‌ها تاکنون بیش از ۱۵۰ تا ۲۰۰ نقشه فرش را به‌روزرسانی کرده است.

رئیس اداره فرش استان همدان با بیان اینکه همدان طراحان و رفوگران ماهری دارد و به همین دلیل، ما در مرکز منطقه غرب کشور مأموریت داریم که آموزش‌های لازم را ارائه دهیم عنوان کرد: برای این منظور، دوره‌های آموزشی ویژه‌ای با استفاده از اساتید باتجربه برگزار کرده‌ایم تا جوانان و نوجوانان را در حوزه طراحی و مرمت فرش آموزش دهیم؛ بنابراین همانطور که پیش‌تر عنوان شد تاکنون بیش از ۲۰۰ نقشه سنتی فرش به‌روزرسانی شده و برنامه‌های بیشتری نیز در این راستا در حال اجرا است.

خورشیدی با اشاره به حمایت از فعالان صنعت فرش، به‌ویژه در حوزه تسهیلات گفت: در زمینه حمایت از فعالان این حوزه، دو نوع حمایت اصلی شامل بیمه تأمین اجتماعی و پرداخت تسهیلات در نظر گرفته شده به‌طوری که افراد دارای کارگاه‌های قالی‌بافی که زیرمجموعه دارند، می‌توانند بین ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان تسهیلات دریافت کنند حال آنکه این تسهیلات هر سال پرداخت می‌شود.

وی با بیان اینکه طی سال جاری از این محل با عنوان مشاغل خانگی بالغ بر حدود ۲۰ میلیارد تومان اعتبار تخصیص یافته و به‌صورت تسهیلات پرداخت شده عنوان کرد: جالب است بدانید که برای هر بافنده به‌صورت انفرادی تا سقف ۴۰ میلیون تومان پرداخت می‌شود؛ البته این تسهیلات به‌صورت نوبتی اعطا می‌شود و سالانه بین ۵۰ تا ۲۰۰ نفر از بین سه هزار نفر متقاضی در صف انتظار، موفق به دریافت آن می‌شوند.

وی افزود: در زمینه بیمه تأمین اجتماعی نیز سالانه بین پنج تا ۱۰ سهمیه دریافت می‌شود؛ زیرا به‌دلیل کاهش منابع دولتی در سال‌های اخیر، این سهمیه‌ها محدود شده‌اند؛ اما همچنان برای بافندگانی که واقعاً به این حمایت نیاز دارند، سهمیه بیمه تأمین اجتماعی اختصاص می‌یابد.

رئیس اداره فرش استان همدان با بیان اینکه در راستای جبران این سهمیه علاوه بر بیمه تأمین اجتماعی، گزینه دیگری نیز برای فعالان این صنعت وجود دارد گفت: صندوق بیمه عشایری، کشاورزی و روستایی که معمولاً مختص روستاییان و عشایر است، بر اساس تفاهم‌نامه‌ای با مرکز ملی فرش ایران، امکان بیمه کردن بافندگان شهری را نیز فراهم کرده است.

خورشیدی با اشاره به اینکه فرایند معرفی این افراد به صندوق، کاملاً رایگان است و از طریق اداره صنعت، معدن و تجارت استان یا شهرستان انجام می‌شود عنوان کرد: لازم است تأکید شود که برخی افراد برای دریافت معرفی‌نامه به‌اشتباه مبالغی پرداخت کرده‌اند، درحالی‌که این خدمت رایگان بوده و در صورت بهره‌مندی از این فرصت این بیمه مزایای قابل‌توجهی ازجمله امکان بازنشستگی را برای بافندگان فراهم می‌کند.

وی با اشاره به حمایت از صادرات فرش و آموزش بازاریابی دیجیتال عنوان کرد: در حوزه صادرات، طی سال گذشته ۱۵ دوره آموزشی در ۱۵ نقطه استان همدان با هدف آموزش بازاریابی و آشنایی با بازارهای دیجیتال برای بافندگان و تولیدکنندگان برگزار شده تا علاوه بر صادرات سنتی، بتوانند از طریق سکوهای (پلتفرم‌های) دیجیتال مانند آمازون و سایر فروشگاه‌های آنلاین نیز محصولات خود را عرضه کنند به طوری که نتایج این آموزش‌ها مثبت بوده و اکنون چندین تولیدکننده و بافنده از همدان در حال صادرات به کشورهای مختلف هستند.

در ادامه رئیس اتحادیه فرش همدان نیز با بیان اینکه در حال حاضر، شرایط تولید فرش نه‌تنها در همدان بلکه در کل کشور بحرانی شده گفت: بافندگان دیگر انگیزه‌ای برای کار ندارند؛ زیرا وقتی ۶ ماه پای دار قالی می‌نشینند و زحمت می‌کشند، درآمدشان حتی هزینه‌های زندگی‌شان را هم پوشش نمی‌دهد.

حمیدرضا عدالتی ادامه داد: از سوی دیگر، کارخانه‌هی بافت فرش‌های ماشینی بی‌کیفیت روزبه‌روز در حال گسترش هستند و این مسئله ضربه بزرگی به صنعت فرش دستباف وارد کرده است.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر بالغ بر ۶۰ هزار بافنده در استان داریم گفت: با افزایش هزینه‌ها، اتحادیه برای حل مشکلات بافندگان از طریق اداره فرش اقداماتی داشته و پیگیری‌ها انجام شده اما حمایتی که در راستای تقویت تولید باشد، صورت نگرفته است.

این فعال صنعت فرش در همدان افزود: مثلاً چند سال پیش قانونی تصویب شد که قالی‌بافان را تحت پوشش بیمه قرار دهد، اما این بیمه بیشتر به سمت افرادی که تابلوفرش می‌بافند هدایت شد؛ یعنی امروز بسیاری از قالی‌بافان به‌جای فعالیت حرفه‌ای، صرفاً برای بهره‌مندی از بیمه، دار قالی کوچکی در خانه قرار داده‌اند، درحالی‌که کارگاه‌های قالی‌بافی که تولید واقعی دارند، به‌دلیل هزینه‌های بالا نمی‌توانند کار خود را ادامه دهند.

عدالتی با اشاره به مشکلات مرتبط با کیفیت مواد اولیه فرش دستبافت گفت: متأسفانه امروز وضعیت حوزه رنگرزی نامطلوب است زیرا بسیاری از رنگ‌های موجود، مواد شیمیایی بی‌کیفیت وارداتی هستند که پس از شستشو تغییر رنگ می‌دهند.

وی ادامه داد: همچنین، خامه پشمی با افزایش قیمت روبه‌رو شده و فرآوری مناسبی روی آن انجام نمی‌شود. این در حالی است که در گذشته، پشم‌های باکیفیت از دام‌های داخلی تهیه و فرآوری می‌شد، اما اکنون بخش زیادی از پشم چیده‌شده بدون استفاده باقی می‌ماند یا صادر می‌شود.

وی در پاسخ به این پرسش که در حال حاضر، تولید سالانه فرش در همدان چقدر است؟ ابراز کرد: حدود ۴۰ تا ۴۵ هزار مترمربع فرش در سال در همدان تولید می‌شود که این مقدار نسبت به سال‌های گذشته کاهش یافته است.

رئیس اتحادیه فرش همدان خاطرنشان کرد: از نظر صادرات نیز آمار دقیقی در دست نیست، اما فرش همدان ذاتاً صادرات‌محور است و مشتریان خارجی دارد.

این مسئول گفت: گام‌های مثبتی در راستای احیای نقشه‌های سنتی همدان توسط اداره فرش و انجمن طراحان برداشته شده اما مشکل اصلی این است که اگر برای صادرکنندگان مشوق‌هایی در نظر گرفته نشود، تولیدکنندگان انگیزه‌ای برای ادامه کار نخواهند داشت چراکه متأسفانه تحریم‌های داخلی و خارجی مانع بزرگی بر سر راه صادرات فرش شده است.

عدالتی در پاسخ به این پرسش که آیا تسهیلات مالی برای بافندگان در نظر گرفته شده است؟ بیان کرد: این تسهیلات پرداخت می‌شود؛ اما انتقادهایی بر آن وارد است و آن اینکه بیشتر به‌صورت فردی است و بسیاری از قالی‌بافان برای حل مشکلات شخصی خود از این وام‌ها استفاده می‌کنند این در حالی است که اگر این تسهیلات به‌صورت کارگاهی و هدفمند ارائه شود، می‌تواند تأثیر بیشتری در توسعه این صنعت داشته باشد.

وی با اشاره به وضعیت برندینگ این هنر- صنعت در استان همدان اذعان کرد: بیش از ۴۰ ویژند ثبت‌شده در حوزه فرش استان داریم درحالی‌که برخی استان‌های مطرح دیگر تنها چند ویژند محدود دارند؛ بنابراین این موضوع نشان‌دهنده ظرفیت بالای استان در این حوزه است؛ اما برای حفظ و ارتقای جایگاه همدان، باید حمایت‌های دولتی افزایش یابد و تولیدات فرش به‌روز شوند تا بتوانند با نیازهای بازارهای داخلی و خارجی تطبیق پیدا کنند.